

Vergaderjaar 2000–2001

27 767

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2 (uitgaven en ontvangsten)

De begrotingen die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begroting van het Fonds economische structuurversterking (Fes) voor het jaar 2001 te wijzigen.

Met de vaststelling van deze wetsartikelen wordt de in de begrotingsstaat opgenomen begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 2001 gewijzigd.

De in die begroting opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

Wetsartikel 3 (UMTS-frequenties)

Het kabinet heeft besloten de voeding van het Fes als gevolg van de veiling van UMTS-frequenties in 2000 (opbrengst NLG 5,9 mld) met ingang van 2001 op een andere wijze vorm te geven. Met ingang van 1 januari 2001 zal het Fes niet meer worden gevoed uit de rentevrijval die plaatsvindt als gevolg van het ten gunste van de staatsschuld brengen van de opbrengst van de veiling, maar uit een zogenaamde annuïteit op basis van deze opbrengst met een looptijd van 15 jaar.

Een annuïteit is een jaarlijks gelijkblijvende reeks van rente en «aflossing» van de hoofdsom van de opbrengst, waarbij in het begin sprake is van een relatief hoge rentecomponent en een relatief lage aflossingscomponent. Aan het eind is de rentecomponent relatief laag en de aflossingscomponent relatief hoog. Er is derhalve niet alleen sprake van voeding uit rentevrijval, maar ook van voeding uit de opbrengst van de veiling zelf.

De voeding van het Fes uit de annuïteit heeft een looptijd van 15 jaar omdat de UMTS-frequenties daarna vrijkomen en opnieuw kunnen worden geveild.

Deze wijziging van de voeding van het Fes uit de opbrengst van de veiling van UMTS-frequenties vindt plaats omdat het kabinet tot de conclusie is gekomen dat hierbij een ander voedingsregime is gerechtvaardigd dan bij de verkoop van staatsdeelnemingen. Immers, bij de verkoop van staatsdeelnemingen is er sprake van een eenmalige opbrengst, waardoor het voor de hand ligt om uit te gaan van de hiermee samenhangende structurele rentevrijval. Bij veilingen van een vergunning met een eindige looptijd is sprake van een andere situatie. De opbrengst van zo'n veiling is niet eenmalig, maar doet zich na ommekomst van de looptijd van de geveilde rechten opnieuw voor vanwege een nieuwe veiling.

Uitgaande van een looptijd van 15 jaar met ingang van 1 januari 2001 en de rentepercentages die golden op het moment van ontvangst van de opbrengsten, vallen de jaarlijkse opbrengsten gedurende de annuïteit NLG 266 mln hoger uit dan de structurele rentevrijval alleen zou hebben opgebracht.

De Minister van Economische Zaken,
A. Jorritsma-Lebbink

De Minister van Financiën,
G. Zalm

B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSSTAAT

Uitgaven

1. Aangekondigde verhoging in de Voorjaarsnota 2001		+ 720 064
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel		+ 886 083
		<hr/>
Verschil		+ 166 019
Waarvan: – mutatie voordelig eindsaldo	116 019	
– correctie	50 000	

Het verschil wordt op de eerste plaats verklaard door de mutatie in het voordelig eindsaldo, die wel in de (suppletore) begroting is opgenomen, maar niet in de Voorjaarsnota. Op de tweede plaats is sprake van een correctie die samenhangt met de gewijzigde amendementen van het lid Ravestein bij de begrotingen van het Infrastructuurfonds (IF) en het Fonds Economische Structuurversterking (Kamerstukken II 2000/2001, 27 400, voor het IF A nr. 15 en voor het Fes D nr. 7), die wel in de (suppletore) begroting is opgenomen, maar niet in de Voorjaarsnota. Een toelichting hierop wordt elders in deze paragraaf gegeven. Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de uitgavenbegroting 2001 van het Fes er als volgt uit te zien (bedragen in miljoenen gulden):

Vastgestelde begroting 2001		8 209 983
bij: Eerste suppletore begroting 2001		+ 886 083
		<hr/>
Totaal beschikbaar		9 096 066
waarvan: – bijdragen aan andere ministeries	5 700 335	
– voordelig eindsaldo	3 395 731	

Bij de behandeling van de begroting 2001 zijn de gewijzigde amendementen van het lid Ravestein bij de begrotingen van het Infrastructuurfonds (IF) en het Fonds Economische Structuurversterking (Fes) aangenomen (Kamerstukken II 2000/2001, 27 400, voor het IF A, nr. 15 en voor het Fes D, nr. 7). Deze amendementen strekken ertoe NLG 50 mln vrij te maken binnen artikel 01.07 Nog te verdelen van de Fes-begroting voor uitgaven op artikel 02.02 van het IF voor beheer en onderhoud van vaarwegen.

Afgezien van het feit dat de middelen op artikel 01.07 geen vrije ruimte betreffen maar reeds een bestemming hebben en bovendien de uitgaven op beheer en onderhoud van vaarwegen niet onder de Fes-criteria vallen, dwong het vrijmaken van deze middelen binnen het Fes overeenkomstig het amendement tot een begrotingstechnisch onjuiste verwerking. Weliswaar zijn middelen conform het amendement vrijgemaakt, maar omdat het Fes een verdeelfonds is, zou tegelijkertijd een bijdrage aan het IF moeten worden opgenomen in de Fes-begroting. Omdat dit echter geen expliciet onderdeel van het aangenomen amendement uitmaakte, liet het amendement geen ruimte voor deze juiste wijze van verwerken. Begrotingstechnisch is er derhalve geen sprake van dekking uit het Fes voor de gewenste extra uitgaven van het IF.

De verlaging van artikel 01.07 zonder de noodzakelijke verhoging van de bijdrage aan het IF met NLG 50 mln zou begrotingstechnisch bovendien tot gevolg moeten hebben dat het voordelig eindsaldo in 2001 met NLG 50 mln toeneemt. Omdat ook dit niet expliciet in het amendement is opgenomen, is het eveneens niet opgenomen in de door de Staten-Generaal vastgestelde begroting 2001 die de basis vormt voor deze eerste suppletore begroting. De vastgestelde Fes-begroting 2001 heeft daardoor niet

het benodigde evenwicht tussen uitgaven en ontvangsten (inclusief voordelige saldi).

Inmiddels is echter dekking voor de gewenste uitgaven voor beheer en onderhoud van vaarwegen beschikbaar binnen het IF. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de eerste suppletore begroting 2001 van het IF van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit betekent dat de, ook op inhoudelijke gronden niet vrij beschikbare, middelen op artikel 01.07 niet vrijgemaakt hoeven te worden voor het IF. De verlaging van artikel 01.07 wordt daarom in deze eerste suppletore begroting ongedaan gemaakt, waardoor eveneens het benodigde evenwicht tussen uitgaven en ontvangsten van de Fes-begroting wordt hersteld.

Ontvangsten

1. Aangekondigde verhoging in de Voorjaarsnota 2001	+ 438 100
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	+ 836 083
	<hr/>
Verschil	+ 397 983

Dit verschil wordt verklaard door de mutatie in het voordelig beginsaldo, die wel in de (suppletore) begroting is opgenomen, maar niet in de Voorjaarsnota. Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de ontvangstenbegroting 2001 van het Fes er als volgt uit te zien (bedragen in miljoenen guldens):

Vastgestelde begroting 2001	8 259 983
bij: Eerste suppletore begroting 2001	+ 836 083
	<hr/>
Totaal beschikbaar	9 096 066
waarvan: – ontvangsten	4 048 721
– voordelig beginsaldo	5 047 345

C. TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL

1. UITGAVEN

01 Bijdragen van het fonds aan andere begrotingen

Artikel 01.01 Bijdragen aan de begroting van het Infrastructuurfonds in het kader van Verkeer en Vervoer

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2001	324 095
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	+ 14 404
Stand na 1e suppletore begroting 2001	338 499
Stand na 1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	153 604

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Betreft de toevoeging van de prijsbijstelling tranche 2001.

Specificatie prijsbijstelling

(x NLG1000)	2001	2002	2003	2004	2005
V&V Investeringsimpuls	2 420			15 351	
Overig V&V IF	11 306	8 530	12 517	14 188	8 533
Hubertustunnel	678	969	454		
Totaal	14 404	9 499	12 971	29 539	8 533

Artikel 01.02 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van de bodemsanering

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2001	120 135
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	45 549
Stand na 1e suppletore begroting 2001	165 684
Stand na 1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	75 184

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie heeft de volgende oorzaken:

- De doorwerking van de bij Slotwet 2000 vermelde mutatie voor de uitgaven van V&W voor bodemsanering (VINEX/Infra; NLG 14 mln). Vanwege een vertraging in de geraamde bijdragen aan deze bodemsaneringsprojecten is de NLG 14 mln doorgeschoven naar 2001 (NLG 8 mln) en 2002 (NLG 6 mln). Op deze post is bovendien NLG 1,2 prijsbijstelling tranche 2001 uitgedeeld.
- De doorwerking van de bij Najaarsnota 2000 (NLG 13 mln) en Slotwet 2000 (NLG 23,3 mln) vermelde mutaties. De oorzaken zijn gelegen in het feit dat het tempo van de uitvoering van de projecten voor bodemsanering Vinex van VROM lager ligt dan was voorzien (NLG 13 mln) en dat de uitgaven van VROM (NLG 23,3 mln) voor bodemsanering bij de VINEX-locatie Amsterdam-Diemerzeedijk vanwege de late indiening

van verantwoordingsrapportages bij VROM pas in 2001 kunnen plaatsvinden in plaats van in 2000.

Artikel 01.07 Projecten in voorbereiding

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2001	76 033
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	45 217
Stand na 1e suppletore begroting 2001	121 250
Stand na 1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	55 021

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie heeft de volgende oorzaken:

- Voorgesteld wordt de reservering in 2000 voor het onderdeel Vitaliteit Steden door te schuiven naar het jaar 2001 (NLG 39 mln) omdat hiervoor in 2000 nog geen projecten door het Kabinet zijn goedgekeurd.
- Voorgesteld wordt dit artikel met NLG 50 mln te verhogen. Deze verhoging heeft betrekking op het «begrotingstechnisch» terugdraaien van het aangenomen amendement van het lid Ravestein (Kamerstukken II, 2000/2001, 27 400 D, nr. 7). Dit amendement hield een verlaging van dit artikel in met NLG 50 mln ten gunste van beheer en onderhoud van vaarwegen. In dekking van het amendement kan echter binnen het IF worden voorzien, waardoor het amendement derhalve wel grotendeels kan worden uitgevoerd (zie voor een uitgebreidere toelichting onderdeel B van deze Memorie van Toelichting, alsmede de eerste suppletore begroting 2001 van het IF van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat).
- Tevens is op dit onderdeel prijsbijstelling (NLG 2,25 mln) uitgedeeld.
- Op dit artikel zijn bij Miljoenennota 2001 middelen voor prijsbijstelling geraamd (NLG 46 mln). Voorgesteld wordt de reservering voor de prijsbijstelling afzonderlijk zichtbaar te maken door deze op een apart artikel te ramen (artikel 01.10 Prijsbijstelling). Omdat tranche 2001 inmiddels is uitgedeeld, zijn hiervoor geen middelen meer geraamd in 2001. De resterende posten op dit artikel betreffen middelen die reeds voor een specifiek doel zijn gereserveerd, maar waarvoor nog geen projecten door het Kabinet zijn goedgekeurd. Daarom wordt voorgesteld de naam van dit artikel te veranderen van «nog te verdelen» in «Projecten in voorbereiding».

Specificatie mutatie

(x NLG 1 000)	OB 01	1e suppl. 01	Mutatie	Begr.
Vitaliteit Steden	30 000	69 000	39 000	VROM
Impuls 2001 natuur, milieu en sted.ontwik.	–	52 250	52 250	VROM
Prijsbijstelling	46 033	–	– 46 033	
Totaal	76 033	120 950	45 217	

Artikel 01.08 Investeringsimpuls 1998

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2001	1 253 285
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	+ 58 366
Stand na 1e suppletore begroting 2001	1 311 651
Stand na 1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	595 201

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Betreft de toevoeging van de prijsbijstelling tranche 2001 aan de raming voor bereikbaarheid (NLG 34,2 mln). Naast deze mutatie is in 2001 sprake van diverse kleinere mutaties bij meerdere projecten, die enkel verband houden met wijzigingen in kasritmes als gevolg van doorwerkingen van bij Najaarsnota en Slotwet 2000 vermeldde mutaties.

Specificatie artikel 01.08

(x NLG 1 000)	Departement	2001
Bereikbaarheid/Voorfinanciering private financiering		1 116 975
Prijsbijstelling voorfinanciering		
Milieu		
Milieutechnologie	VROM	10 700
Milieutechnologie	EZ	11 000
Kennis		
Nationaal Initiatief Duurzame Ontwikkeling	VROM	12 166
St.kennisontwikkeling en -overdracht bodem	VROM	13 076
Ondergronds Logistiek Systeem	V&W	5 295
Experimentele faciliteiten	EZ	15 000
Gigaport	EZ	42 000
Connekt	V&W	17 000
EMR	V&W	13 439
Watergraafsmeer	OCW	10 000
Biomade	OCW	6 000
Technocentra	OCW	12 000
Ketennetwerken, Clusters en ICT	LNV	12 600
Delfts kenniscluster	OCW	14 400
Totaal		1 311 651

Artikel 01.09 Investeringsimpuls 2001

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2001	1 211 723
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	+ 606 528
Stand na 1e suppletore begroting 2001	1 818 251
Stand na 1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	825 086

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Betreft de ophoging van het bruggetje met NLG 552 mln en de toevoeging van de prijsbijstelling tranche 2001.

Specificatie prijsbijstelling

(x NLG 1 000)	Departement	2001	2002	2003	2004	2005
Bereikbaarheid & stedelijke ontw.	IF	24 603	28 187	70 928	69 264	60 285
Natuur, milieu en stedelijke ontw.	EZ	450	675	1 125	1 125	675
Kennis onderzoek en innovatie	EZ	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250
Kennis onderzoek en innovatie	OW	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125
Kennis	OW	5 850	4 500	4 500	4 500	4 500
Fes-bruggetje	IF	20 250	17 447	15 750	15 750	15 750
Totaal		54 528	54 184	95 678	94 014	84 585

02 Saldi**Artikel 02.01 Voordelig eindsaldo****Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)**

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2001	3 279 712
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	+ 116 019
Stand na 1e suppletore begroting 2001	3 395 731
1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	1 540 916

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Lagere uitgaven en hogere ontvangsten in enig jaar leiden tot een hoger voordelig eindsaldo in dat jaar (en vice versa). Voor een toelichting op de correctie die is aangebracht vanwege de onjuiste verwerking in het amendement van het lid Ravestein (Kamerstukken II 2000/2001, 27 400 D, nr. 7), wordt verwezen naar onderdeel B van de Memorie van Toelichting. De opgenomen mutatie vloeit voort uit de volgende mutaties:

Correctie vanwege onjuiste verwerking in amendement	U02.01	50 000
Hogere uitgaven	U01.01	- 14 404
	U01.02	- 45 549
	U01.07	- 45 217
	U01.08	- 58 366
	U01.09	- 606 528
Hogere ontvangsten	O01.03	332 000
	O01.06	106 100
	O02.01	397 983
Totaal		116 019

2. ONTVANGSTEN

01 Ontvangsten van het fonds

Artikel 01.03 Overige ontvangsten uit aardgas

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)

	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2001	2 864 000
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	+ 332 000
Stand na 1e suppletore begroting 2001	3 196 000
Stand na 1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	1 450 282

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De raming van de ontvangsten van het Fes uit gasbaten (41,5% van de niet-belastingontvangsten) wordt bijgesteld op grond van actuele gegevens over olieprijs, dollarkoers en afzet. Voor 2001 wordt nu uitgegaan van een hogere olieprijs van \$ 25 per vat (was \$ 24) en een hogere dollarkoers van NLG 2,30 (was NLG 2,20). In onderstaande tabel wordt de raming van de gasbaten voor volgende jaren weergegeven, uitgaande van de gepresenteerde veronderstellingen ten aanzien van de olieprijs en de dollarkoers (bij de begroting 2001 werd met ingang van 2002 uitgegaan van een olieprijs van \$ 17,5 en een dollarkoers van NLG 2,05).

(x NLG 1 000)	2002	2003	2004	2005
Overige ontvangsten uit aardgas	3 196 000	2 739 000	2 241 000	2 075 000
Olieprijs (in \$)	23	19	19	19
Dollarkoers	2,25	2,20	2,20	2,20

Artikel 01.06 Rentebesparingen uit incidentele baten

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)

	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2001	746 621
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	106 100
Stand na 1e suppletore begroting 2001	852 721
Stand na 1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	386 948

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie van per saldo NLG 106 mln bestaat uit twee delen. Op de eerste plaats is de raming van de opbrengst uit verkoop deelnemingen en veilingen neerwaarts bijgesteld (NLG 160 mln). Dit is gebeurd op grond van gewijzigde inzichten in het realiseerbare tempo van verkoop staatsdeelnemingen. Ook geven de ontwikkelingen in de diverse op handen zijnde veilingprocedures (zoals de voorstellen van de Commissie Bouw om de radiofrequenties zero-base te verlengen in plaats van veiling van alle beschikbare frequentiepakketten) aanleiding tot neerwaartse bijstelling van de verwachte opbrengsten. Op de tweede plaats worden de ontvangsten van het Fes als gevolg van de veiling van UMTS-frequenties in 2000 met ingang van 2001 verwerkt

als een annuïteit (een gelijkblijvende reeks van rente en «aflossing») van 15 jaar. Deze ontvangsten komen in de plaats van de rentevrijval als gevolg van het in mindering brengen op de staatsschuld van de opbrengsten van de UMTS-veiling. De ontvangsten vallen daardoor NLG 266 mln hoger uit in 2001. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar artikel 3 van de begrotingswet en het daarbij behorende deel van onderdeel A van de Memorie van toelichting.

02 Saldi

Artikel 02.01 Voordelig beginsaldo

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in NLG1000)

	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2001	4 649 362
Mutatie 1e suppletore begroting 2001	+ 397 983
Stand na 1e suppletore begroting 2001	5 047 345
Stand na 1e suppletore begroting 2001 in EUR1000	2 290 385

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Op dit artikel wordt het voordelig beginsaldo van het fonds geraamd. Het voordelig beginsaldo van het fonds in enig jaar is gelijk aan het voordelig eindsaldo van het fonds in het voorafgaande jaar. Voor 2001 gaat het dus om het voordelig eindsaldo 2000. Ten opzichte van de stand ontwerp-begroting 2001 heeft dat eindsaldo nog mutaties ondergaan die zijn, respectievelijk worden toegelicht in de Najaarsnota 2000 (en tweede suppletore begroting 2000) en in de slotwet 2000.

De totale mutatie is als volgt opgebouwd:

Hogere uitgaven in Najaarsnota 2000	– 90 027
Hogere ontvangsten in Najaarsnota 2000	355 622
Correctie: onderdeel Najaarsnota, reeds opgenomen in stand vastgestelde begroting 2001	32 800
Lagere uitgaven in slotwet 2000	95 901
Hogere ontvangsten in slotwet 2000	3 687
Totaal	397 983